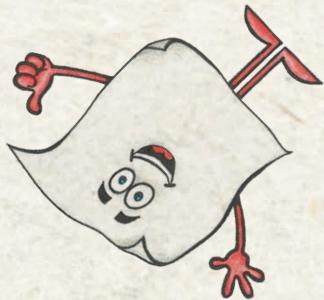


OTPAD NIJE SMEĆE

2





OTPAD NIJE SMEĆE

2



*Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda.
Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Grada Splita.*

IZDAVAČ

Grad Split

Adresa: Obala kneza Branimira 17, 21000 Split

Telefon: 021/310-111

Web: www.split.hr

UREDNIŠTVO

Služba za međunarodne i EU projekte

LEKTURA

Bojana Milovski

CRTEŽI

Natalija Škalić

OBLIKOVANJE

K&K Promocija

TISAK:

DES ustanova za zapošljavanje, rad i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom

NAKLADA:

6900 komada

Projekt „Otpad nije smeće!“

Web: otpadnijesmece.split.hr

E-mail: otpadnijesmece@split.hr

Za više informacija o EU fondovima posjetite:

www.razvoj.gov.hr

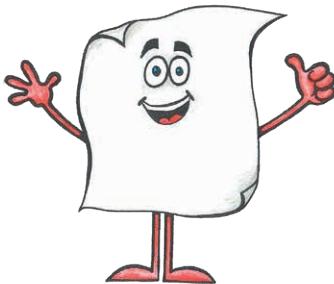
www.strukturnifondovi.hr

**OTPAD
NIJE
SMEĆE**

2

PAPIR

PAPIR se izrađuje od mreža tankih vlakana iz biljaka, najviše drveća.



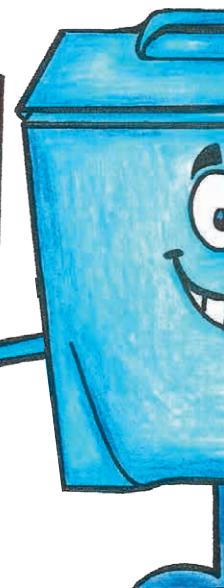
List papira moguće je reciklirati i do 7 puta.

Odvajanjem i recikliranjem papira smanjujemo količinu komunalnog otpada za 25 %.



DA!

Novinski i uredski papir
Časopisi, katalozi, prospekti,
leci, bilježnice
Papirnata i kartonska ambalaža



Kartonsku ambalažu prije odlaganja spljoštite ili usitnite, a onečišćeni papir i karton ne reciklirajte.

Prije odlaganja uklonite metalne spojnice, plastične dijelove, foliju i ljepljive trake!

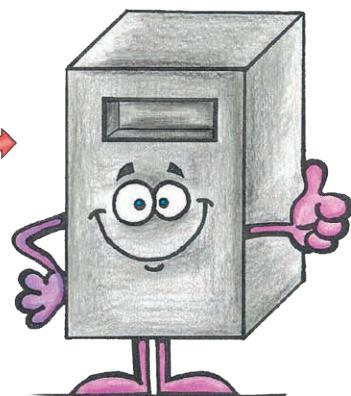
Sjetite se odvojiti i kartonsku ambalažu prehrabnenih proizvoda poput tjestenine, riže, čajeva i sl.

TETRAPAK ambalažu odlažemo u poseban spremnik **crne boje**!



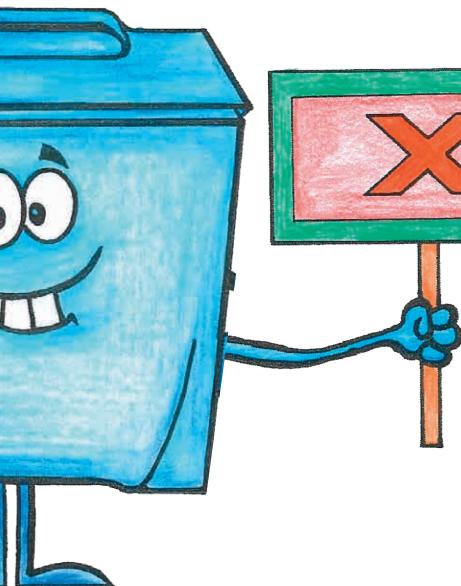
Spremnik za papir i karton

Odvojeno sakupljeni papir odlažemo u plavi spremnik.



NE!

Tetrapak ambalaža
Plastificirani i metalizirani papir
Zauljeni papir
Fotografije
Pelene



STAKLO

STAKLO je još uvijek nezamjenjiva ambalaža u industriji hrane i pića.



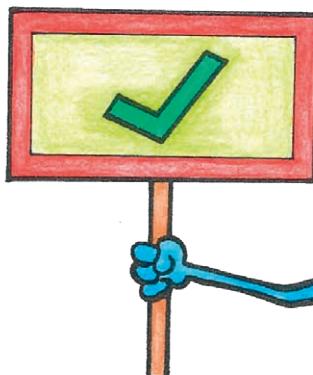
Staklena ambalaža čini 5 % kućnog otpada.

Staklo se može ponovno upotrijebiti i koristiti za proizvodnju novog stakla beskonačan broj puta.



DA!

Staklene boce
Staklenke
Staklene čaše



Prije odlaganja ispraznite i isperite staklenu ambalažu te uklonite čepove i poklopce!

Papirnate naljepnice na ambalaži ne morate skidati.

Osim staklenih boca, reciklirajte i staklenke (meda, marmelade, kiselih krastavaca, senfa i sl.).

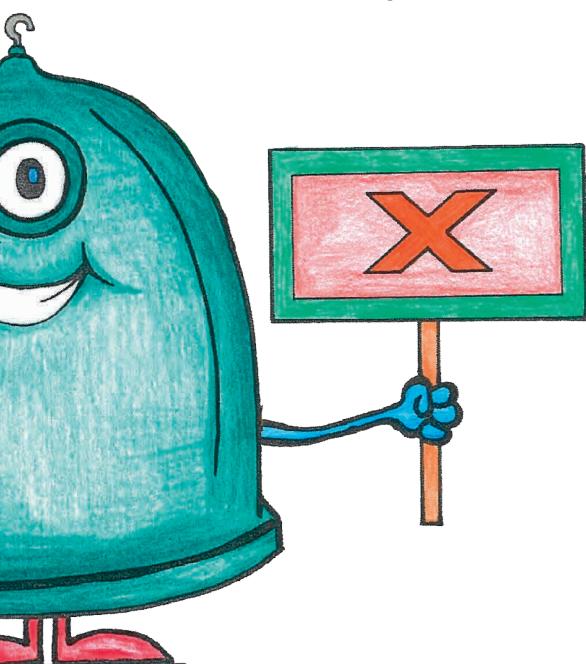
Spremnik za staklo

Staklo odlažemo u zeleni spremnik.

Povratnu staklenu ambalažu (veću od 0,2 litre zapremnine LOGO POVRATNA NAKNADA 50 lp) odnesite do najbliže trgovine, a ostalu do reciklažnog dvorišta ili je odložite u prikidan kontejner u sklopu zelenih otoka.



NE!



Prozorsko, medicinsko i automobilsko staklo

Ambalaža kemikalija i zapaljivih tvari

Kristal, ogledala, porculan, keramika, žarulje

Neonske svjetiljke

PLASTIKA

PLASTIČNA I METALNA ambalaža čine više od 20 % kućnog otpada. Moguće ga je reciklirati i time smanjiti onečišćenje okoliša te štedjeti naftu i prirodne metale. Sve su to prirodni resursi koje imamo u ograničenim količinama.

PLASTIKA je materijal koji se dobija iz nafte.

Recikliranjem 5 plastičnih boca od 2 litre dobivamo dovoljno plastičnog materijala za proizvodnju 1 skijaške jakne.



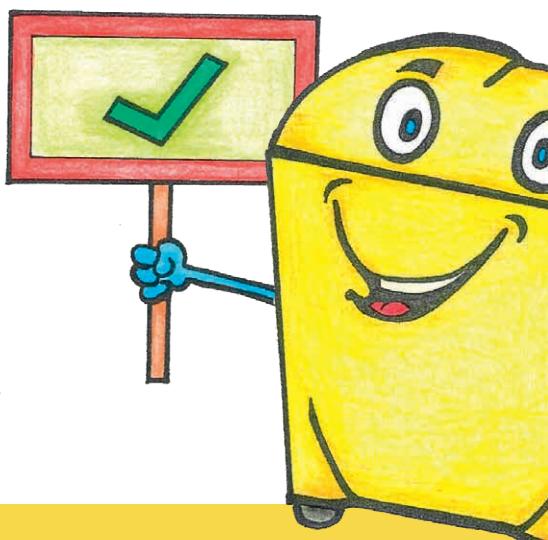
Recikliranjem PET ambalaže štedimo 84 % energije potrebne za izradu te iste ambalaže iz sirovina.

DA!

Ambalaža deterdženata i šampona

Ambalaža nekih prehrambenih proizvoda (ovisno o vrsti plastike – detaljne upute u nastavku)

Plastične vrećice



U isti spremnik možete odložiti i ispranu tetrapak ambalažu.

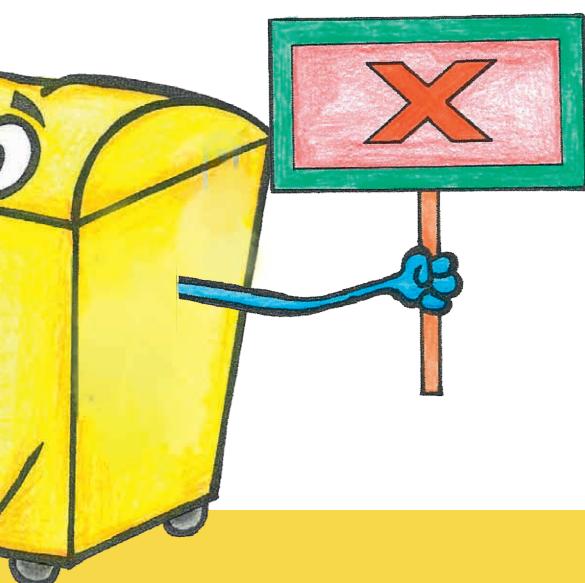
Prije odlaganja obavezno ispraznite i isperite ambalažu!

Spremnik za plastiku

Plastiku odlažemo u žuti spremnik.



Povratnu plastičnu i metalnu ambalažu (veću od 0,2 litre zapremnine odnesite do najbliže trgovine, LOGO POVRATNA NAKNADA 50 1p), a ostalu do reciklažnog dvorišta ili zelenog otoka.



NE!

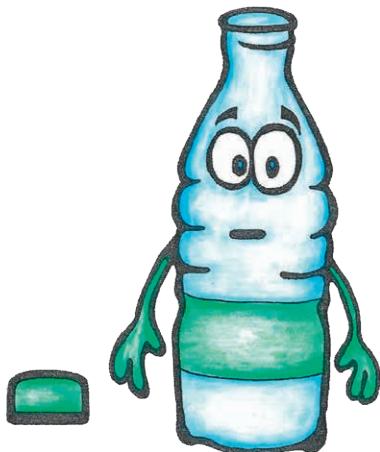
Ambalaža kemikalija i zapaljivih tvari

Ambalaža sprejeva

Ambalaža boja i lakova

Plastične igračke

PROBLEMATIČNA PLASTIKA



Plastika je postala neizostavan dio naše svakodnevice. Najveća količina plastičnih proizvoda proizvede se za jednokratnu upotrebu i odbacuje nakon samo jednog korištenja. Tako se stvaraju ogromne količine otpada - svake minute svakoga dana u more se iskrca cijeli jedan kamion otpadne plastike!

Jednom proizvedena plastika ostaje u okolišu praktički zauvijek, raspadajući se na sve sitnije i sitnije dijelove. Takva usitnjena plastika vrlo štetno djeluje na ribe, morske sisavce i kornjače, ptice i druge životinje jer one često pojedu komadiće plastike misleći da su hrana. Kao posljedica toga umiru od gladi ili od oštećenja probavnog sustava.

Mikroplastika (manja od 5 mm) posebno je opasna jer na sebe može vezati druge toksične spojeve, a zbog svoje veličine lako dospijeva u sve morske organizme te u konačnici i na naš stol.



PET



HDPE



LDPE



PP



VAŽNO!

Za razliku od papira i stakla plastiku je puno teže reciklirati, prvenstveno zato što na tržištu postoji mnogo različitih vrsta plastike. Neke vrste plastike pogodne su i isplative za recikliranje, ali neke se vrste uopće ne mogu reciklirati. Zbog toga je važno odvojiti i odložiti samo onu plastiku koja se može reciklirati!

Ako bolje pogledate, na svakom plastičnom proizvodu nalazi se trokut sastavljen od triju strelica. U trokutu se nalazi broj. To može biti bilo koji broj od 1 do 7 i/ili kemijska kratica naziva te vrste plastike. Upravo nam ta oznaka govori o kojem je tipu plastike riječ, možemo li tu plastiku reciklirati i je li potencijalno štetna za naše zdravlje.

Prilikom odvajanja plastičnih proizvoda obratite pažnju na broj koji se nalazi unutar strelice te u spremnik za plastiku ne odlažite proizvode s brojem 3 (PVC), 6 (EPS) i 7 (ostalo)! Proizvode s tom oznakom najbolje je izbjegavati već prilikom kupnje, a ako ih ipak ima među vašim otpadom, odložite ih u spremnike za miješani komunalni otpad.

VRSTE PLASTIKE



PET



PETE

1 PET ili PETE

(polietilen tereftalat)

- boce za vodu, bezalkoholna pića i slična ambalaža
- Višekratna upotreba ne preporučuje se zbog mogućnosti bakterijske kontaminacije. Može se lako reciklirati, pri čemu se dobivaju materijali za nove PET boce ili poliesterska vlakna (polyester) koja se dalje koriste za proizvodnju tekstila.



HDPE

2 HDPE

(polietilen visoke gustoće)

- ambalaža deterdženata, šampona i kozmetike, neprozirne boce za mlijeko, sokove, motorna ulja, plastične vrećice, kante za otpad, gajbe i sl.
- HDPE čvrst je i izdržljiv materijal koji se najčešće reciklira. Ujedno se smatra i najsigurnijom vrstom plastike te je stoga pogodna za višekratnu uporabu.



3 PVC ili V ili 3V

(polivinil klorid)

- podlošci za pakiranje hrane, pakiranja za sendviče, namještaj, igračke, autodijelovi, medicinska pomagala, građevinski materijal
- To je tip plastike koju treba izbjegavati. U pravilu se ne reciklira nego spaljuje. PVC sadrži brojne toksine koje može ispušтati u okoliš cijelo vrijeme korištenja tog proizvoda, pogotovo ako se zagrijava.

Kad god je to moguće,
kupujte (birajte) plastiku
1, 2, 4 i 5.



4 LDPE

(polietilen niske gustoće)

- prozirne vrećice za zamrzavanje, vrećice za kruh, tube, razne vrste boca, tkanina i namještaja
- To je relativno sigurna vrsta plastike koja se uspješno reciklira.



5 PP

(polipropilen)

- kuhinjske zdjele, kante, vrtni namještaj, prehrambena ambalaža poput boca kečapa, čaša za jogurt, posudica za margarin i sl.
- To je neprozirna, elastična i prilično termootporna plastika, sigurna za upotrebu i poželjna za recikliranje ako je ambalaža isprana i čista.

6 PS

(polistiren)



- PS (običan polistiren): ambalaža za tople napitke, jogurte, CD i DVD kutije, jednokratni pribor za jelo koji se uspješno reciklira.
- EPS (ekstrudirani polistiren): stiropor ambalaža namještaja, elektrouređaja i ostale robe široke potrošnje; ambalaža za brzu hranu.
- Ova vrsta plastike na visokim temperaturama ispušta stiren koji se smatra kancerogenom, pa ju nije preporučljivo koristiti za prehrambene proizvode. Posebno je štetna za okoliš jer je lomljiva i lagana te se lako i brzo disperzira. U pravilu se ne reciklira, ali veće količine treba odnijeti u reciklažno dvorište.

7

(ostalo)



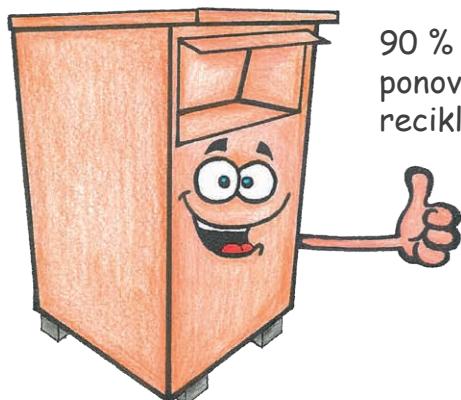
- U ovu kategoriju ubrajaju se različite vrste plastike. Mnoge od njih nisu pogodne za pakiranje prehrambenih proizvoda, tim više jer ne postoje jasna pravila što se pod tom oznakom krije, stoga ih treba izbjegavati. Proizvodi pod ovim brojem uglavnom nisu pogodni za recikliranje.



Izbjegavajte plastiku 3, 6 i 7.

TEKSTIL

TEKSTIL ima velik potencijal za ponovnu upotrebu i recikliranje.



90 % tekstilnog otpada može biti ponovno upotrijebljeno, uporabljeno i reciklirano.

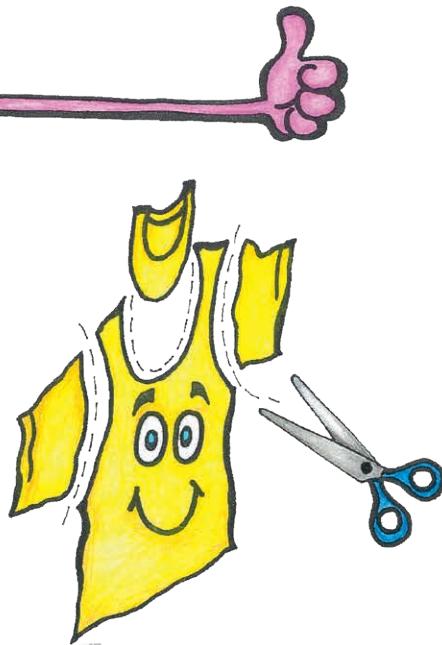


Recikliranjem tekstila štedi se energija i voda te se smanjuje količina pesticida koji se primjenjuju u proizvodnji novih sirovina.

Tekstil odložite u najbliži spremnik za tekstil (bež boje) ili reciklažno dvorište. Odjeću, obuću i druge tekstilne predmete odvojite od ostalih stvari za recikliranje i stavite u plastičnu vreću prije odlaganja u spremnik za tekstil. Odvojite odjeću, zavjese, krevetnicu i ostalo od kožnih predmeta kao što su cipele, torbe ili jakne.

JA SAM STARA MAJICA.
TOLIKO SAM IZNOŠENA
DA ME MOJ VLASNIK NE
ŽELI NOSITI.

DANAS
U STILU -
SUTRA U
TEKSTILU

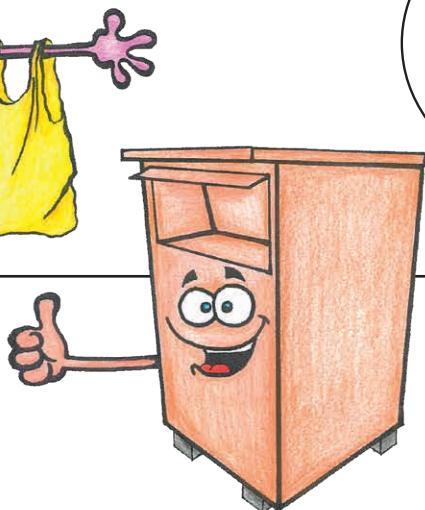


OD MENE SE MOŽE
NAPRAVITI NEŠTO
DRUGO.

VOLJELA BIH
POSTATI TORBA
ZA PLAŽU.

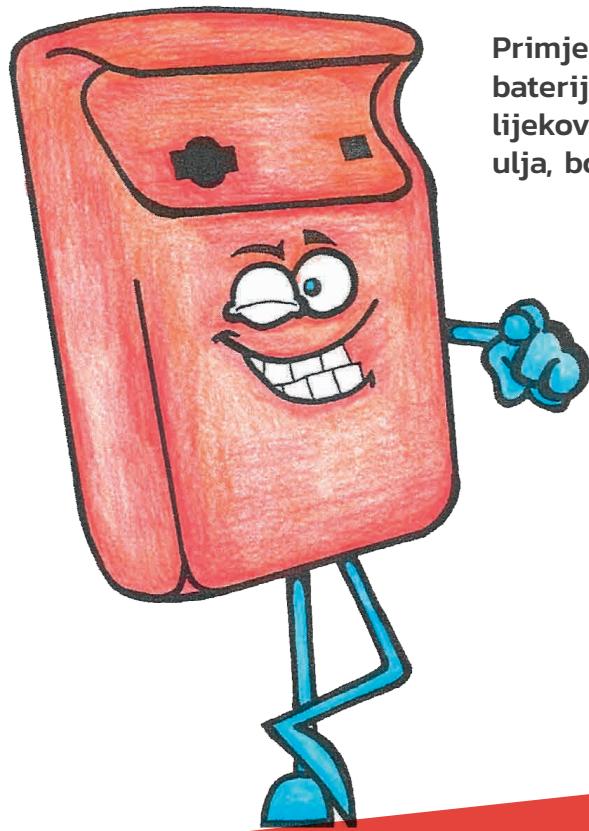


NE ŽELIM ZAVRŠITI
U MIJEŠANOM
KOMUNALNOM OTPADU,
VEĆ U POSEBNOM
SPREMNIKU
ZA TEKSTIL.

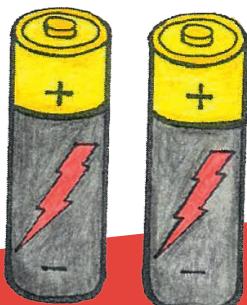


OPASNJI OTPAD

Opasni otpad velika je prijetnja okolišu, prirodi i ljudskom zdravlju!



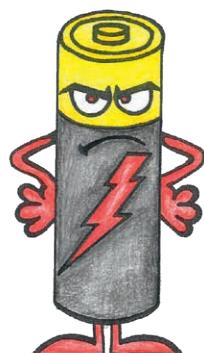
Primjer su opasnog otpada baterije, akumulatori, lijekovi, maziva i motorna ulja, boje i lakovi.



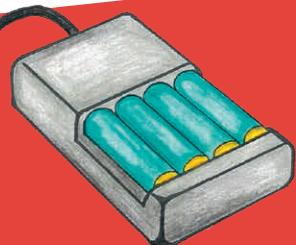
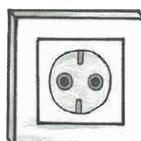
Opasnom otpadu nije mjesto u kontejnerima za komunalni otpad kao ni u prirodi!

Provjerite ima li u Vašem supermarketu spremnik za opasni otpad - baterije. Označen je **crvenom bojom**.

Baterije, opasna maziva i motorna ulja odložite u za to predviđene spremnike, reciklažno dvorište ili kontaktirajte tvrtke ovlaštene za njihovo prikupljanje. Stare lijekove odnesite u ljekarne koje su ih dužne pravilno zbrinuti.



Kako smanjiti opasni otpad?
Koristite baterije koje se mogu više puta puniti. Ne kupujte suvišne lijekove, koristite ekološke boje i lakove na bazi vode.



BIOOTPAD

Znate li da bio otpad čini čak 30 % ukupne količine otpada?



Kompostiranje je proces biološke razgradnje organskog dijela otpada. U prirodi se odvija spontano. To je jeftin i prirodan proces koji pretvara kuhinjski i vrtni (zeleni) otpad u vrijednu sirovину bogatu hranjivim tvarima za tlo.

Kompostiranje je prirodno recikliranje.

Mnogi kuhinjski i vrtni ostaci nisu otpad, već vrijedna sirovina od koje kompostiranjem nastaje biognojivo.

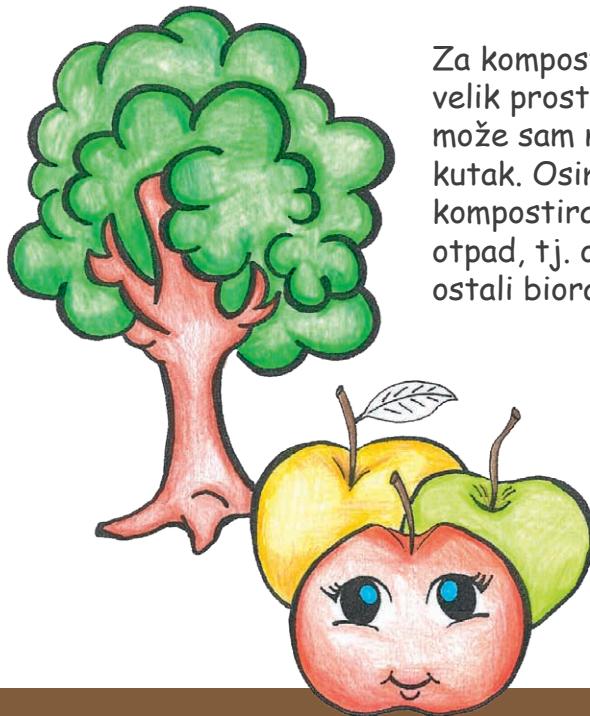
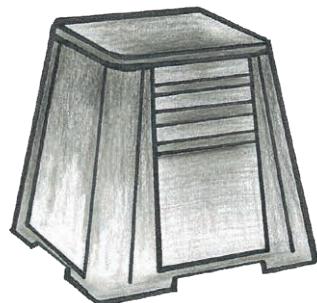
Tlo je ugrožen, ograničen i dragocjen resurs o kojem ovisi naš život.





Neadekvatnim zbrinjavanjem zelenog otpada stvara se šteta. Npr. paljenjem zelenog otpada uzaludno se troši kisik, zagađuje se zrak i onemogućuje povratak hranjivih tvari u tlo. Osim toga, ako se ne prikuplja odvojeno, biootpad onečišćuje druge komponente otpada i otežava njihovo recikliranje.

Kompost je jednostavno napraviti i upotrebljavati.



Za kompostiranje nije potreban velik prostor ni ulaganje. Svatko može sam napraviti svoj reciklažni kutak. Osim vrtnog zelenila kompostirati možemo i kuhinjski otpad, tj. ostatke voća i povrća te ostali biorazgradivi otpad.

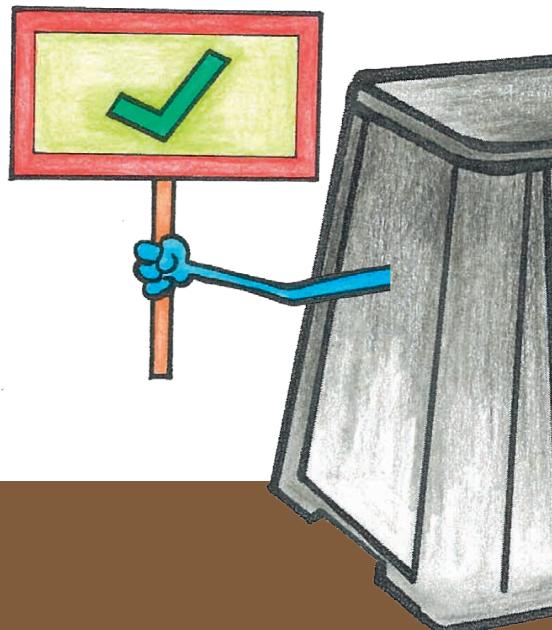
ŠTO SVE MOŽEMO STAVITI U KOMPOST?

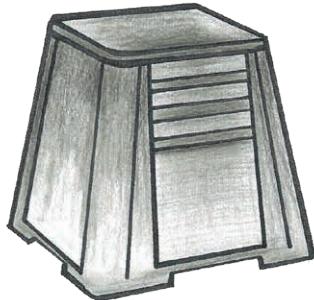


Preporučena je mješavina „zelenih i smeđih sastojaka“ u omjeru 2 : 1 ili 1 : 1.

„ZELENI SASTOJCI“ – sastojci bogati dušikom, ubrzavaju razgradnju te osiguravaju vlažnost kompostne hrpe:

- vrećice čaja
- pokošena trava
- ostaci voća i povrća
- kora voća i povrća
- staro cvijeće
- ljekovito bilje – kopriva, stolisnik, maslačak i kamilica
- talog kave i filter vrećice.



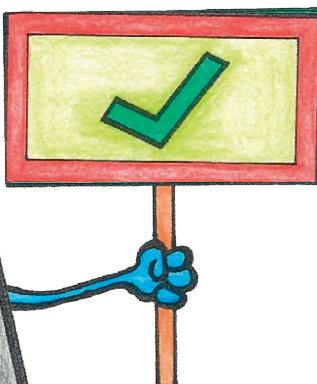


Prilikom kompostiranja bitno je pronaći pravo mjesto za spremnik kao što je to sunčano mjesto na ravnom tlu.

Također, bitno je da sav otpad usitnimo prije stavljanja u komposter.



„SMEDI SASTOJCI“ – sastojci bogati ugljikom, usporavaju truljenje, omogućuju prozračnost hrpe:



- karton i papir bez otiska
- kutije od jaja
- zamašćen papir
- suho lišće
- piljevina
- slama i sijeno
- grančice, kora od drveta
- borove iglice
- pepeo od loženja drvenog ugljena ili drva.

ONO ŠTO NE BI SMJELO BITI U KOMPOSTERU:

- meso i mesni ostaci hrane
- kuhano povrće
- mlijecni proizvodi
- pelene i ulošci
- bolesne biljke
- životinjski izmet
- lišće oraha
- limenke, tetrapak
- obojeno ili lakirano drvo
- pepeo kamenog i smeđeg ugljena te ugljena za roštilj
- biootpad koji je bio u dodiru s naftom, benzinom, uljanim i zaštitnim bojama

